

- 545 (Τὸν ὕπνον τὸν τοῦ δράκοντος καὶ φόνον τούτου μάθε,
ὑπνον βαθύν, θανάσιμον, ὡς ἐκ τοῦ λόγου μάθης.)
Ἡ κόρη γοῦν τὸν δράκοντα κοιμώμενον ἰδοῦσα
καὶ χαίροντα μετὰ πολλῆς τῆς μέθης καὶ τοῦ κόρου
καὶ ρέχοντα κοιμώμενον, ἐξαπλωμένον ὄλως
- 550 –ὕπνος καὶ γὰρ ἀπὸ τροφῆς καὶ πόσεως μεγάλης–
ὡς εἶδεν γοῦν τὸν δράκοντα λοιπὸν ἢ Χρυσορρόη
κοιμώμενον βαθύτατα, ἀναίσθητον καθόλου,
(Τῆς Χρυσορρόης λόγος τῷ κρυπτομένῳ.)
λέγει πρὸς τὸν κρυπτόμενον: «Ἄνθρωπε ζῆς ἐν φόβῳ;
ἀπέθανες; μὴ φοβηθῆς, μᾶλλον ἀνδρίζου πλέον.
- 555 Ἔξελθε τοίνυν, μὴ φοβοῦ· ἂν ἴσως ἐπιπνέης
τῶν ἐτασμῶν μου τῶν πολλῶν καὶ φόβῳ τοῦ θηρίου,
ἔξελθε σύντομα, γοργά· σκοτώσης τὸ θηρίον».
Ἐκεῖνος οὖν πρὸς τὴν φωνὴν ἐξῆλθεν μετὰ φόβου.
Ἡ κόρη λέγει πρὸς αὐτόν: «Ποσῶς μὴ δειλιάσης·
- 560 ἰδοὺ καιρὸς, κοιμώμενον σκοτώσης τὸ θηρίον,
καὶ πρῶτον μὲν τὸ σῶμα σου καὶ τὴν ψυχὴν σου σώσης.
Σπαθὴν βαστάξεις, σῦρέ το, δῶσ' τὸν ἀνθρωποφάγον·
σφάξε κ' ἐσὺ τὸν σφάξαντα πολλὰς ψυχὰς ἀνθρώπων
καὶ σκότωσον τὸν σκοτωμὸν τῆς ὅλης μου καρδίας»./
- 565 Ἐστάθην, ἀναστέναξεν, ἀνέτεινε τὴν σπάθην
μετὰ καλοῦ τοῦ σχήματος, μετὰ καλῆς ἀνδρείας·
ἔδωκε τὸν κοιμώμενον ὡς ἠδυνήθη δοῦναι,
ἀλλ' οὐδὲ κἂν ἐξύπνησεν τοῦ δόσματος ὁ δράκων.
Ἡ κόρη γοῦν στενάξασα τῷ Καλλιμάχῳ λέγει:
- 570 «Ῥῖψε τὸ ξυλοσπάθην σου μὴ τώρα φονευθῶμεν·
καὶ τὸ κλειδὶν ἀναλαβὼν ἀπὸ τῶν προσκεφάλων
–ἐκεῖνο τὸ τοῦ δράκοντος βλέπεις τὸ τοιχαρμάριν;–

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- 575 τὸ τοιχαρμάριν ἄνοιξε· τοῦ δράκοντος τὴν σπάθην
εὐρήσεις. Ἔχει κράτημα καλόν, λυχνίτην λίθον.
Ἄν ἔχῃς ἔλκειν δύναμιν, οὐκ ἐκ τοῦ φόβου τρέμῃς
καὶ στῆς καὶ δώσης μετ’ αὐτῆς, διχάσεις τὸ θηρίον».
(Καὶ τὸ κλειδὶν ἀναλαβὼν ἀπὸ τῶν προσκεφάλων
ἐκεῖνος τὸ τοῦ δράκοντος ἀνοίγει τοιχαρμάριν.)
Καὶ τὸ σπαθὶν ἀναλαβὼν τοῦ δράκοντος ἐκεῖθεν
580 καὶ κρούσας τοῦτον μετ’ αὐτοῦ ἐδίχασεν αὐτίκα.
Τοῖνον τὴν κόρην ἔλυσεν αὐτὴν τὴν κρεμαμένην·
ἐξέβηκεν ἀπὸ ποινῆς ἀναταμένον σῶμα·
ἐρρύσατο τῆς φυλακῆς καὶ τῶν πικρῶν ἐκείνων
σῶμα καλόν, ἐνήδονον, πανεύμορφον, ὠραῖον.
585 (Λύσις λοιπὸν τῆς συμφορᾶς, λύσις λοιπὸν τοῦ πόνου
τῆς Χρυσορρόης πάντερπνου καὶ Ἐρωτοκαλλιμάχου.)
Ἐκεῖνη γοῦν μετὰ κλαυθμοῦ «τίς εἶσαι;» πάλιν λέγε,
«πῶς εἰς δρακόντων στόματα μέσον εἰσηλθες τόδε;
Φοβοῦμαι μὴ ποτε καὶ σὺ τύχῃς μου πλάσμαν εἶσαι
590 καὶ πρὸς δευτέραν ἀπειλὴν ἐκ ταύτης ἀπεστάλης·
οὐ γὰρ πιστεύω καὶ ποτὲ κόρον λαβεῖν τὴν τύχην».
(Ἡ κόρη τὸν Καλλίμαχον ἀναρωτᾷ τὸ γένος
καὶ κεῖνος ἀποκρίνεται, λέγει το πρὸς ἐκείνην.)
Ὁ δ’ αὖτις εἶπε τὴν ἀρχὴν, τὸ γένος καὶ τὴν χώραν
595 καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου,
τῶν ἀδελφῶν τὸν χωρισμόν, τὰ κατὰ μέρος ὅλα.
Αὐτὸς δὲ πάλιν τὴν ἀρχὴν ἐπιζητεῖ τῆς κόρης,
τὸ γένος, τὴν ἀναγωγὴν, τὴν χώραν, τοὺς προγόνους,
τοὺς ἑτασμοὺς τοῦ δράκοντος ἐκείνους τοὺς φρικώδεις.
600 (Τοῦ Καλλιμάχου ζήτησις πάλιν πρὸς Χρυσορρόην
τῆς πατρικῆς γεννήσεως, τῆς χώρας καὶ τοῦ πάθους.)
Ἡ δέ, στενάξασα πικρῶς ὡς ἀπὸ σπλάχνων μέσων,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

605
610
615
620
625
630

ἐκίνησαν ἐξ ὀφθαλμῶν, φεῦ, ποταμὸς δακρῦων,
καὶ λέγει: «Μάτην, ἄνθρωπε, ζητεῖς μου τὴν πατρίδα
καὶ τὴν πικρὰν ἀνατροφὴν καὶ τὸ πικρὸν μου γένος.
Νεκρὰν μὲ βλέπεις σήμερον, αἰχμάλωτον κειμένην,
ὡς δούλην ἀργυρώνητον ἐταζομένην ἄλλην.
Τί θέλεις χώραν δυστυχοῦς, τί θέλεις χώραν ξένης;
Ἀρκεῖ σε βλέπειν με νεκρὰν ἐξ ἐτασμοῦ τοσοῦτου./
Ἴφες με μόνην· τὰς πληγὰς ἐγὼ σπογγίσω μόνη
ὄσας μὲ κατεχόρτασεν ἡ φθονερά μου τύχη».
Ὁ δέ: «Τί λέγεις; Τὰς πληγὰς ἐγὼ σπογγίσω μόνος,
ἐγὼ δουλεύσω σήμερον εἰς τηλικοῦτον σῶμα».
Ἡ δὲ καὶ πάλιν ἔκλαυσεν, ἐστέναξεν ἐκ βάθους,
εἶπεν: «Ἐγὼ τῆς δυστυχοῦς καὶ φθονεῖρας μου τύχης
μόνη τοὺς πόνους ἔπαθα, μόνη τοὺς πόνους οἶδα».
Ἐκεῖνος συνεπόνεσε τῆς γυναικὸς τὸν πόνον
καὶ τὸν τοσοῦτον στεναγμὸν καὶ τὸ θλιμμένον σχῆμα
καὶ μετὰ λόγου σπλαχνικοῦ καὶ θλιβεῖρας καρδίας
καὶ πονεμένου σχήματος παρακαλεῖ καὶ λέγει:
«Τὸ σῶμα μὲν σου προφανῶς τὸ γένος σου στριγγίζει
ὡς πανευγένου καὶ καλοῦ, βασιλικοῦ, μεγάλου.
Ἐγὼ δὲ πάλιν λέγω σε, παρακαλῶ σε πλέον·
ἄς μάθω καὶ τὴν χώραν σου καὶ τὴν ἀνατροφὴν σου
καὶ πῶς ἐκ γένους ἀρχικοῦ, βασιλικοῦ, μεγάλου
εἰς ἀπανθρώπου δράκοντος τὰς χεῖρας παρεδόθης».
(Τὸ γένος, τὴν ἀνατροφὴν ἡ Χρυσορρόη λέγει).
Ἡ δὲ τὸν λέγει κλαύσασα, πονήσασα τῷ λόγῳ:
«Βλέπεις ἀπερικάλυπτον τὸ ταπεινὸν μου σῶμα;
Καὶ πρῶτον φέρον, σκέπασον ἀπὸ τῶν ἱματίων
τῶν κρεμαμένων ἔνδοθεν καὶ τῶν φυλασσομένων,
ἅπερ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐμῶν ἔλαβεν γεννητόρων·

- καὶ τοῦ παμφάγου/δράκοντος ἐκφόρησον τὸ σῶμα,
ὅτι μισῶ, καίτοι νεκρόν, ὄραν τὸ πτώμα τούτου.
- 635 Ἄψον πυράν, κατάκαψον, στάκτην λεπτήν τὸ ποῖσε
καὶ τότε καταμάνθανε τὸ γένος καὶ τὸν τόπον
καὶ τὴν πατρίδα τὴν ἐμὴν καὶ πόθεν ἐγενόμην».
Ὁ δὲ Καλλίμαχος εὐθὺς τοῦ δράκοντος τὸ σῶμα
εἰς ὤμους του τὸ ἔθηκεν, ἐξήβαλέν το ἔξω.
- 640 Εἶτα δραμῶν ὡς ἀετὸς εἰς τὸ καμίνιν πάλιν
καὶ πῦρ βαλὼν ἐξέκαυσεν τὸ μυσαρὸν τὸ σῶμα.
Στραφεῖς δ' ὀπίσω πρὸς αὐτὴν καὶ τὸ κελλὶν ἀνοίξας
ἐπαίρει, φέρει πρὸς αὐτὴν λεπτὸν χιτῶνα ξένον.
Τοῦτον αὐτὴ φορέσασα, καθίσασα καὶ πάλιν

Εμμανουήλ Κριαράς (επιμ.), *Βυζαντινά ιπποτικά μυθιστορήματα* [Βασική Βιβλιοθήκη, 2], Αετός, Αθήνα 1955 σ. 19-83.